

Platné znění zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 1

(1) Tento zákon upravuje postupy při přípravě, umístování a povolování staveb dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, **při získávání práv k pozemkům a stavbám potřebných pro uskutečnění uvedených staveb** a uvádění těchto staveb do užívání s cílem urychlit jejich majetkoprávní přípravu, umístování, povolování a povolování jejich užívání, jakož i vydávání podmiňujících podkladových správních rozhodnutí, a urychlení následného soudního přezkumu všech správních rozhodnutí v souvislosti s těmito stavbami. Tento zákon dále upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie¹⁰⁾ výkon státní správy a postup při povolování projektů společného zájmu.

(2) Dopravní infrastrukturou se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) stavby dálnic nebo silnic I. třídy nebo stavby s nimi související,
- b) stavby dráhy celostátní nebo stavby s nimi související,
- c) další stavby dopravní infrastruktury¹⁾ nebo stavby s nimi související umístované v plochách nebo koridorech vymezených v platné politice územního rozvoje, nebo
- d) v územně plánovací dokumentaci vymezené veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury¹⁾ nebo stavby s nimi související.

(3) Vodní infrastrukturou se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) stavba vodního díla¹¹⁾ umístovaného v plochách a koridorech vymezených v platné politice územního rozvoje a stavby s ní související, nebo
- b) stavba vodního díla¹¹⁾ budovaná ve veřejném zájmu na ochranu před povodněmi, k prevenci nebo zmírnění následků sucha, jakož i k jiným účelům podle vodního zákona¹¹⁾ a ve veřejném zájmu, a stavby s ní související.

(4) Energetickou infrastrukturou se pro účely tohoto zákona rozumějí stavby a zařízení elektrizační soustavy, plynárenské soustavy, soustavy zásobování tepelnou energií a stavby a zařízení ropovodů a produktovodů podle jiného zákona zřizované a provozované ve veřejném zájmu⁵⁾, pokud nejsou v rozporu s platnou politikou územního rozvoje a se zásadami územního rozvoje. Vybranými stavbami energetické infrastruktury se rozumí

- a) stavby a zařízení přenosové soustavy,
- b) výroby elektřiny o celkovém instalovaném výkonu 100 MW a více,
- c) stavby a zařízení přepravní soustavy,
- d) zásobníky plynu,

- e) stavby a zařízení ropovodů a produktovodů,
- f) stavby a zařízení distribuční soustavy o napětí 110 kV včetně transformovny 110 kV a
- g) stavby a zařízení vysokotlakých plynovodů distribuční soustavy.

(5) Infrastrukturou elektronických komunikací se pro účely tohoto zákona rozumí komunikační vedení veřejné komunikační sítě.

(...)

§ 2e

(1) Příslušný k vedení územního řízení, jehož předmětem je stavba dopravní infrastruktury uvedená v příloze k tomuto zákonu, je obecní úřad obce s rozšířenou působností v sídle kraje, na jehož území se má stavba uskutečnit.

(2) Má-li se stavba dopravní infrastruktury uvedená v příloze k tomuto zákonu uskutečnit na území Středočeského kraje, Krajský úřad Středočeského kraje určí, že územní řízení povede Magistrát města Kladna, Městský úřad Benešov nebo Magistrát města Mladá Boleslav.

(3) Má-li se stavba dopravní infrastruktury uvedená v příloze k tomuto zákonu uskutečnit na území hlavního města Prahy, Magistrát hlavního města Prahy určí, který ze stavebních úřadů v jeho územním obvodu územní řízení povede.

(4) Má-li se stavba dopravní infrastruktury uvedená v příloze k tomuto zákonu uskutečnit na území více krajů, Ministerstvo pro místní rozvoj určí, který z úřadů podle odstavce 1 až 3 územní řízení povede.

§ 2f

Každý je povinen umožnit provádění měření a průzkumných prací v rámci přípravy stavby dopravní infrastruktury prováděné oprávněným investorem¹⁴⁾, a to i před zahájením řízení, kterým se stavba umísťuje nebo povoluje nebo řízení, kterým se stavba umísťuje a povoluje. Za tímto účelem má oprávněný investor a jím zmocněné osoby právo vstupovat a vjíždět na cizí nemovité věci. Oprávněný investor nebo jím zmocněné osoby jsou povinni co nejvíce šetřit práv vlastníků dotčených nemovitých věcí a předem jim písemně oznámit na adrese zapsané v katastru nemovitostí důvod a termín vstupu na jejich nemovité věci. Po skončení prací jsou oprávněný investor nebo jím zmocněné osoby povinni uvést nemovité věci do předchozího stavu, a není-li to možné s ohledem na povahu provedených prací, do stavu odpovídajícímu předchozímu účelu nebo užívání dotčené nemovité věci a bezprostředně písemně oznámit tuto skutečnost vlastníku nemovité věci na adrese zapsané v katastru nemovitostí. Pokud byl vlastník nebo uživatel nemovité věci v důsledku výkonu práv oprávněného investora nebo jím zmocněné osoby podle tohoto odstavce omezen v obvyklém užívání nemovité věci nebo mu vznikla újma na majetku, má právo na přiměřenou jednorázovou náhradu¹⁰⁾.

§ 2g

(1) Pokud mezi stavebníkem stavby dopravní infrastruktury a vlastníkem, provozovatelem nebo správcem dopravní nebo technické infrastruktury není dohodnuto jinak, je povinen vlastník, provozovatel nebo správce dopravní nebo technické infrastruktury provést její přeložku do 12 měsíců ode dne, kdy jej k tomu vyzve stavebník stavby dopravní infrastruktury, pokud jsou v okamžiku provedení výzvy zajištěna věcná práva k pozemku nebo stavbě nezbytná k provedení přeložky; pokud v okamžiku provedení výzvy věcná práva zajištěna nejsou, prodlužuje se lhůta na 18 měsíců. Do 15 dnů ode dne obdržení výzvy je vlastník, provozovatel nebo správce dopravní nebo technické infrastruktury oprávněn požadovat, aby věcná práva zajistil stavebník stavby dopravní infrastruktury; v takovém případě je vlastník, provozovatel nebo správce dopravní nebo technické infrastruktury povinen provést přeložku do 12 měsíců ode dne, kdy stavebník stavby dopravní infrastruktury prokázal, že jsou věcná práva zajištěna.

(2) Výzvu podle odstavce 1 lze učinit po nabytí právní moci rozhodnutí, na základě kterého je možné stavbu přeložky dopravní nebo technické infrastruktury zahájit.

(3) Lhůty podle odstavce 1 se staví po dobu trvání okolností, které brání provedení přeložky dopravní nebo technické infrastruktury, pokud jejich vznik a trvání vlastník, provozovatel nebo správce dopravní nebo technické infrastruktury nezavinil.

(4) Vlastník, provozovatel nebo správce dopravní nebo technické infrastruktury je povinen předem písemně seznámit stavebníka stavby dopravní infrastruktury se způsobem provedení přeložky a se způsobem určení nákladů jejího provedení.

(5) Stavebník stavby dopravní infrastruktury je povinen nahradit vlastníku, provozovateli nebo správci dopravní nebo technické infrastruktury, který provedl přeložku technické nebo dopravní infrastruktury, pouze prokazatelně nezbytně nutně vynaložené náklady na provedení této přeložky.

(...)

§ 3b

(1) Získávají-li se potřebná práva podle § 3a koupí, sjednává se v kupní smlouvě kupní cena ve výši

a) ceny stanovené znaleckým posudkem vynásobené koeficientem 8 v případě pozemku s výjimkou stavebního pozemku⁷⁾, nebo

b) ceny stanovené znaleckým posudkem vynásobené koeficientem 1,15 v případě stavebního pozemku⁷⁾ nebo stavby.

(2) Znalecký posudek, který je podkladem pro navržení výše kupní ceny v návrhu kupní smlouvy, stanoví cenu ve výši obvyklé ceny pozemku nebo stavby⁸⁾, včetně všech jejich součástí a příslušenství. Ocenění se provede podle oceňovacího předpisu¹⁰⁾ účinného ke dni odeslání návrhu kupní smlouvy a cena pozemku nebo stavby se ve znaleckém posudku

určí vždy podle jejich skutečného stavu a účelu užití k tomuto dni; přitom se nepřihlédne k jejich zhodnocení nebo znehodnocení v souvislosti s tím, že jsou určeny k uskutečnění stavby dopravní infrastruktury. Při ocenění se rovněž nepřihlédne k navýšení obvyklé ceny jiného pozemku nebo stavby koeficienty podle odstavce 1.

~~(3) Získávají-li se potřebná práva podle § 3a smlouvou o zřízení, změně nebo zrušení práva odpovídajícího věcnému břemenu nebo práva stavby, použijí se odstavce 1 a 2 přiměřeně. Je-li cena stanovená podle odstavce 1 nebo 2 nižší než 1 000 Kč, sjednává se úplata ve výši 1 000 Kč.~~

(3) Získávají-li se potřebná práva podle § 3a smlouvou o zřízení, změně nebo zrušení práva odpovídajícího věcnému břemenu nebo práva stavby, sjednává se výše úplaty ve výši 10 000 Kč. Nesouhlasí-li vyvlastňovaný s částkou podle předchozí věty, použijí se odstavce 1 a 2 přiměřeně.

(4) Získávají-li se potřebná práva podle § 3a za úplatu od právnické osoby zřízené zákonem nebo zřízené nebo založené státem, vůči níž je stát ovládající osobou, použije se pro ocenění odstavce 2 obdobně a odstavec 1 se nepoužije.

(5) Odstavce 1 až 4 se použijí na získávání potřebných práv podle § 3a,

a) je-li jejich nabyvatelem Česká republika nebo právnická osoba zřízená zákonem nebo zřízená nebo založená státem, vůči níž je stát ovládající osobou, nebo

b) jde-li o zřízení, změnu nebo zrušení práva odpovídajícího věcnému břemenu nebo práva stavby za účelem provedení přeložky inženýrské sítě v souvislosti se stavbou dálnice nebo silnice I. třídy.

(6) U energetické infrastruktury se odstavce 1 až 5 nepoužijí.

(...)

§ 4a

Předběžné uvedení v držbu

(1) Je-li vedeno vyvlastňovací řízení pro účely provedení stavby dopravní infrastruktury uvedené v příloze k tomuto zákonu pro kterou bylo vydáno pravomocné stavební povolení nebo pravomocné společné povolení, kterým se stavba umísťuje a povoluje, může vyvlastňovací úřad svým rozhodnutím umožnit vyvlastniteli na jeho žádost a za podmínek stanovených v tomto zákoně provést práce na dotčené nemovité věci před ukončením vyvlastňovacího řízení (dále jen „předběžné uvedení v držbu“). Předběžné uvedení v držbu je přípustné jen jestliže veřejný zájem na dosažení účelu vyvlastnění převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného a bude-li v řízení osvědčeno, že je potřebné bez zbytečného odkladu zahájit práce na dotčené nemovité věci. Předběžné uvedení v držbu je přípustné, není-li možno vyvlastňovaná práva potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou.

(2) Žádost o zahájení vyvlastňovacího řízení obsahuje také údaj o tom, zda vyvlastnitel požaduje předběžné uvedení v držbu. V případě, že je předběžné uvedení v držbu požadováno, obsahuje žádost také vymezení prací, které je potřeba na dotčené nemovité věci bez zbytečného odkladu zahájit. Pracemi podle předchozí věty mohou být výlučně práce odpovídající stavebnímu povolení nebo společnému povolení stavby dopravní infrastruktury uvedené v příloze k tomuto zákonu. Vyvlastnitel může o předběžné uvedení v držbu požádat i dodatečně po zahájení vyvlastňovacího řízení.

(3) Vyvlastňovací úřad nařídí bezodkladně ústní jednání k projednání žádosti o předběžné uvedení v držbu. Ustanovení správního řádu¹⁵⁾ o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí se nepoužije.

(4) Rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu vydá vyvlastňovací úřad nejpozději do 15 dní po ústním jednání. Vyvlastňovací úřad v rozhodnutí vymeze rozsah prací, které je vyvlastnitel oprávněn provést na vyvlastňované nemovité věci. Vyvlastnitel může požádat o změnu rozsahu prací vymezených v rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu. Na rozhodování o změně rozsahu prací se použijí přiměřeně ustanovení o rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu.

(5) Odvolání proti rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu není přípustné.

(6) Vyvlastnitel, který byl předběžně uveden v držbu, je oprávněn na dotčené nemovité věci provést práce vymezené v rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu a za tímto účelem je oprávněn dotčenou nemovitou věc nerušeně užívat. Po dobu trvání předběžného uvedení v držbu nelze dotčenou nemovitou věc užívat ani požívat na základě práva stavby, práva odpovídajícímu věcnému břemeni ani na základě nájemních, pachtovních ani jiných smluv, na základě kterých je dotčená nemovitá věc přenechána do užívání třetím osobám; to neplatí pro věcná břemena, která na dotčené nemovité věci vznikla ze zákona před vydáním rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu, a pro věcná břemena týkající se veřejné technické infrastruktury. Právní účinky předběžného uvedení v držbu podle tohoto odstavce nastávají 30. dnem po doručení rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu.

(7) Nezačne-li vyvlastnitel provádět práce uvedené v rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu do 60 dnů od předběžného uvedení v držbu, nebo do 60 dnů od zamítnutí žaloby v případě přiznání odkladného účinku žaloby, popřípadě bylo-li zrušeno nebo pozbylo-li platnosti stavební povolení nebo společné povolení určující využití nemovité věci pro daný účel, rozhodne vyvlastňovací úřad na žádost vyvlastňovaného, že rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu zrušuje. Odvolání vyvlastnítele proti tomuto rozhodnutí není přípustné.

(8) Vyvlastnitel je povinen nahradit vyvlastňovanému majetkovou újmu podle ustanovení občanského zákoníku, která vyvlastňovanému vznikla předběžným uvedením v držbu, pokud tato majetková újma nebyla vyvlastňovanému nahrazena poskytnutím náhrady za vyvlastnění podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ o vyvlastnění a vyvlastňovacím řízení. Vyvlastnitel je povinen nahradit majetkovou újmu podle ustanovení občanského zákoníku též osobě, která není vyvlastňovaným¹⁷⁾ a které vznikla majetková újma v důsledku nemožnosti užívat nebo požívat dotčenou nemovitou věc podle odstavce 6.

(9) Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na předběžné uvedení v držbu přiměřeně ustanovení jiného právního předpisu o vyvlastnění a vyvlastňovacím řízení¹⁶⁾.

(10) Lhůta pro podání žaloby k přezkoumání rozhodnutí, kterým byl vyvlastnitel předběžně uveden v držbu a rozhodnutí, kterým bylo zrušeno rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu, se zkracuje na polovinu. O žalobě rozhodne soud ve lhůtě 30 dnů. Ustanovení předchozí věty obdobně platí i pro řízení o opravných prostředcích proti rozhodnutí soudu o žalobě. Návrh na přiznání odkladného účinku žaloby nebo opravného prostředku proti rozhodnutí soudu o žalobě lze podat pouze společně s podáním žaloby nebo opravného prostředku proti rozhodnutí soudu o žalobě; k později podanému návrhu na přiznání odkladného účinku soud nepřihlíží. V řízení o žalobě k přezkoumání rozhodnutí, kterým byl vyvlastnitel předběžně uveden v držbu, v řízení o žalobě k přezkoumání rozhodnutí, kterým bylo zrušeno rozhodnutí o předběžném uvedení v držbu a v řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí soudu o této žalobě nelze podat návrh na předběžné opatření¹⁸⁾.

¹⁵⁾ § 36 odst. 3 správního řádu

¹⁶⁾ zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷⁾ § 2 písm. b) zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů

(...)

Příloha k zákonu č. 416/2009 Sb.

1. Dálnice a silnice I. třídy

1.1 Dálnice

D0 (Pražský okruh), D1, D2, D3, D4, D5, D6, D7, D8, D10, D11, D35, D 43, D48, D49, D52, D55

1.2 Silnice I. třídy přímo navazující na dálniční tahy

I/35 Turnov – Hrádek nad Nisou, státní hranice, I/49 Vizovice – státní hranice

2. Dráhy

2.1 Dráhy konvenční

železniční trať Praha – České Budějovice - Horní Dvořiště – státní hranice

železniční trať Praha – Plzeň – Domažlice – státní hranice

železniční trať Praha – Česká Třebová – Brno

železniční trať Cheb – Karlovy Vary - Teplice - Ústí nad Labem

železniční trať Prostřední Žleb – Děčín – Mělník – Kolín – Havlíčkův Brod – Brno

železniční trať Hranice na Moravě – Horní Lideč

stavby v rámci železničního uzlu Praha (ohraničeno železničními stanicemi Praha-Ruzyně, Praha-Zličín, Praha-Řeporyje, Praha-Radotín, Praha-Zbraslav, Praha-Uhřetěves, Praha-Běchovice, Praha-Horní Počernice, Praha-Čakovice, Roztoky u Prahy)

stavby v rámci železničního uzlu Brno (ohraničeného železničními stanicemi Brno-Maloměřice, Starý Lískovec, Modřice, Chrlice, Ponětovice)

stavby v rámci železničního uzlu Ostrava (ohraničeného železničními stanicemi Polanka nad Odrou, Vratimov, Český Těšín, Petrovice u Karviné, hraniční přechod Bohumín/Chalupki, Ostrava-Třebovice)

železniční spojení Praha – Kladno vč. napojení letiště Václava Havla Praha

železniční trať Plzeň – České Budějovice

železniční trať Velký Osek – Hradec Králové – Choceň

železniční trať Praha Vysočany – Lysá nad Labem

železniční trať Otrokovice – Vizovice

železniční trať Olomouc – Šumperk

železniční trať Týniště nad Orlicí – Častolovice – Solnice

železniční trať Hradec Králové – Pardubice – Chrudim

železniční trať Brno – Zastávka u Brna - Okříšky

2.2 Dráhy vysokorychlostní

RS 1 Praha – Brno – Přerov – Ostrava – hranice PL

RS 2 Brno - Břeclav – státní hranice SK/AT

RS 3 Praha – Beroun/Hořovice

RS 4 Drážďany – Ústí nad Labem – Praha včetně odbočky Kralupy (Nová Ves) – Louny - Most

¹⁴⁾ § 23a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ § 148 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

**Platné znění zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů,
s vyznačením navrhovaných změn**

(...)

§ 5

Stavba dráhy a stavba na dráze

~~(3) Pokud se vlastnické právo k pozemku nebo stavbě potřebným k uskutečnění stavby dráhy celostátní nebo regionální omezuje smlouvou a ocenění tohoto omezení stanovené znaleckým posudkem je nižší než 1 000 Kč, sjednává se úplata ve výši 1 000 Kč.~~

(3) Pokud se vlastnické právo k pozemku nebo stavbě potřebným k uskutečnění stavby dráhy celostátní nebo regionální omezuje smlouvou, sjednává se výše úplaty ve výši 10 000 Kč. Nesouhlasí-li vyvlastňovaný s částkou podle předchozí věty, sjednává se úplata ve výši odpovídající ocenění tohoto omezení stanovené znaleckým posudkem.

(...)

Platné znění zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

(...)

§ 17

(1) Dálnice, silnice a místní komunikace I. třídy, jejich součástí, příslušenství a stavby související jsou veřejně prospěšné. Za související stavbu se pro tyto účely považuje i stezka pro cyklisty a stezka pro chodce a cyklisty souběžná se silnicí nebo místní komunikací I. třídy.

(2) Podle zvláštního právního předpisu⁷⁾ lze odejmout nebo omezit

a) vlastnické právo k pozemku nebo ke stavbě nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě potřebným k uskutečnění výstavby, opravy, úpravy, modernizace nebo rekonstrukce dálnice, silnice, místní komunikace I. třídy, jejich součástí, příslušenství nebo staveb souvisejících,

b) vlastnické právo k pozemku, jestliže byla dálnice, silnice nebo místní komunikace zřízena na cizím pozemku.

~~(3) Pokud se vlastnické právo k pozemku nebo stavbě potřebným k uskutečnění výstavby, opravy, úpravy, modernizace nebo rekonstrukce staveb uvedených v odstavci 1 omezuje smlouvou a ocenění tohoto omezení stanovené znaleckým posudkem je nižší než 1 000 Kč, sjedná se úplata ve výši 1 000 Kč.~~

(3) Pokud se vlastnické právo k pozemku nebo stavbě potřebným k uskutečnění výstavby, opravy, úpravy, modernizace nebo rekonstrukce staveb uvedených v odstavci 1 omezuje smlouvou, sjednává se výše úplaty ve výši 10 000 Kč. Nesouhlasí-li vyvlastňovaný s částkou podle předchozí věty, sjednává se úplata ve výši odpovídající ocenění tohoto omezení stanovené znaleckým posudkem.

(...)